

“Bakı Fəhləsi Maşınqayırma zavodu” MMC-in Rəhbərliyinə:

Maliyyə hesabatları haqqında

Rəy. Mən, “Bakı Fəhləsi Maşınqayırma zavodu” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, məcmu gəlirlər haqqında hesabatdan, kapitalda dəyişiklikləri haqqında hesabatdan və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatdan, habelə uçotu siyasetinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeyidlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışam.

Hesab edirəm ki, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları “Bakı Fəhləsi Maşınqayırma zavodu” MMCin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətdi aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsaslar. Mən, auditı Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışam. Bu standartlar üzrə mənim məsuliyyətim əlavə olaraq hesabatımın “Maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Mən Azərbaycan Respublikası maliyyə hesabatlarının auditinə aid olan etik normaların tələblərinə uyğun yerinə yetirmişəm. Hesab edirəm ki, əldə etdiyim audit sübutları rəyimi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Ösas audit məsələləri. Ösas audit məsələləri mən peşəkar mühakiməmə görə cari dövrün maliyyə hesabatlarının auditində on əhəmiyyətli məsələlərdir. Bu məsələlər maliyyə hesabatlarının auditini baxımından və maliyyə hesabatlarına dair rəyimin formallaşdırılmasında bütövlükdə nəzərə alınmışdır və mən bu məsələlərə dair ayrılıqda rəy vermişəm.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti. Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının IFRS (Beynəlxalq maliyyə hesabatları standartlarına) uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrimeç, dələduzluq və ya səhylər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda rəhbərlik Cəmiyyətin ləğv və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı, yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasılısız fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasılısız fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasılısız fəaliyyət prinsiplərinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır. İqtisadi suyektiin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər maliyyə hesabatlarını verilmə prosesinə nəzarət görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti Mənim məqsədim maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhylər nəticəsində əhəmiyyətli təhrillərin olna-olmadığına dair kəfi əminlik əldə etmək və rəyimə daxil olan auditor hesabatını təqdim etməkdir. Kəfi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zamənət vermək ki, əhəmiyyətli təhrif moveud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmçən aşkarlayır. Təhrillər dələduzluq və ya səhylər nəticəsində yaranan bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə təqdim edilmiş maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə etimələ olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir. Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 22 dekabr 2021-ci il tarixli SA /065 sayılı icazə qeydiyyatı ilə fəaliyyət göstərən sərbəst auditor Vəli Oruc oğlu Bayramov Müstəqil auditor rəyini 21 aprel 2025-ci il tarixində tərtib etmişdir.

Sərbəst auditorun ünvani: Bakı Fəhləsi Maşınqayırma zavodu küçəsi ev 35
Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının
Sərbəst auditoru

Vəli Oruc oğlu Bayramov

**31 dekabr 2024-cü il tarixə
MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ
VƏ MALİYYƏ HESABATLAR**

“Bakı Fəhləsi Maşınqayırma zavodu” MMC-nin

Mündəricat maliyyə hesabatları

Müstəqil auditor rəyi	1
Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat Balans hesabatı.....	2
Mənfəət və zərər haqqında hesabat	3

Əhəmiyyətli uçot siyasetləri və izahedici qeydlər

1. Təşkilat haqqında məlumat
2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti .
3. Əhəmiyyətli uçot siyasetlərinə dəyişikliklər
4. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi
5. Uçot siaysətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri.
6. Əsas əməliyyat gəliri
7. Satışın maya dəyəri
8. Mənfəət vergisi
9. Torpaq, tikili və avadanlıqlar: (Balans dəyərlə)
10. Qeyri-maddi aktivlər
11. Ehtiyatlar
12. Qısamüddətli debitor bəroları, Sair qısamüddətli aktivlər
13. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri
14. Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapitalı və Kapital ehtiyatları.
15. Qısamüddətli kreditor bəroları
16. Səhm (pay) üzrə mənfəət
17. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar
18. Risklərin idarə edilməsi.
19. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr

*“Bakı Fəhləsi Maşınqayırma zavodu” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 31 dekabr 2024-cü il tarixə
Maliyyə Hesabatları üzrə Şərhər və Qeydləri*

1.Təşkilat haqqında məlumatlar

Cəmiyyətin Nizamnaməsi 2001-ci il 24 dekabr tarixdə D-3365 sayılı Şəhadətnamə və vergi ödəyicisi kimi 9900028261 sayılı VÖEN ilə dövlət qeydiyyatına alınmış və yenidən müəssisə Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyində 13 fevral 2014-cü il tarixdə “Bakı Fəhləsi Maşınqayırma Zavodu” Açıq Səhmdar Cəmiyyəti dövlət qeydiyyatına götürülmüşdür. Cəmiyyətin Nizamnaməsi 22 dekabr 2020-ci il tarixli Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin Milli Gəlirlər Baş İdarəsinin Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsinin 2001020069712500 nömrəli Dövlət reyestrindən çıxarışında sonuncu dəfə “Bakı Fəhləsi Maşınqayırma Zavodu” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin hüquqi forması dəyişmiş və o “Bakı Fəhləsi Maşınqayırma Zavodu” Açıq Səhmdar Cəmiyyətin hüququ varisi kimi tanınmışdır. “Bakı Fəhləsi Maşınqayırma Zavodu” Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin, 22 dekabr 2020-ci il tarixli qeydiyyara alınmış Nizamnaməsində Nizamnamə kapitalı 22 300000 manat məqdərində elan edilmiş, Cəmiyyətin Nizamnamə kapitalı 100 % yeganə təsisçi “RUSEL” ŞİRKƏTİNƏ aid olduğu qeyd olmuşdur.

1.2. Cəmiyyətin hüquqi ünvani : Bakı şəhəri Sabunçu rayonu Bakıxanov ŞTQ E.Mediyyət küçəsi 402-də qeydiyyata alınmışdır.

1.3. Əməliyyat valyutası

Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan manatı (AZN) ilə ifadə olunmuşdur.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti .

Azərbaycan Respublikası inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas olan xüsusiyətlərə malikdir. Son illər ölkədə güclü iqtisadi artım müşahidə olunmuşdur. Lakin hal-hazırda dünya iqtisadiyyatında mövcud olan qlobal maliyyə böhrəni Azərbaycana da öz təsirini göstərməkdədir. Kommersiya sektoruna təsir göstərə biləcək bütün tendensiyaları, eləcə də onların Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətinə təsirini (əgər varsa) qabaqcadaq proqnozlaşdırmaq mümkün deyil.

Cəmiyyət tərəfindən 31 dekabr 2023-cü və 2024-cü il tarixdə bitmiş hesabat illəri dövrü üzrə müqaisəli formada maliyyə hesabatları “Mühasibat Uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 10.1.2-ci maddasının əsaslanaraq Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olaraq tərtib edilmişdir.

Auditı əhatə edən dövr ərzində cəmiyyətdə işçilərin orta siyahı sayı müəyyən olmuşdur. Əmək haqqı fondu ştat cədvəli üzrə hesablanmış və ödənilmişdir. Əmək haqqından əhalinin Sosial Müdafiə Fonduна ayırmalar və təqaüd fonduна məcburi ayırmalar vaxtı-vaxtında hesablanıb aidiyatı üzrə köçürülmüşdür. Cəmiyyətin məcburi dövlət sosial siğorta haqlarının hesablanması, uçotu və xərclənməsinin düzgünlüyü aidiyatı təşkilatların əməkdaşları tərəfindən nəzərat olunur. Azərbaycan Respublikası “Vergi Məcəlləsi”-nin tələblərinə müvafiq işçilərdən gəlir vergisi hesablanmış və ödənilmişdir.

Cəmiyyətində mühasibat uçotu Azərbaycan Respublikası “Mühasibat uçotu haqqında” qanununa əsasən aparılmışdır. İlkin mühasibat sənədləri və registrleri normativ sənədlərin tələblərinə uyğun tərtib edilmiş, mühasibat yazılışları ilkin sənədlərə əsaslanmış hesabat dövrünün balans hesabları üzrə dövriyyələr qruplaşdırılmışdır. Müəssisənin mühasibat uçotunun vəziyyətini qənaətbəxş saymaq olar.

3. Uçot siyasetinin təqdimatı.

Uçot siyasetinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində edilən əsas müddəələri aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Əgər başqa açıqlamalarda istinad qeydləri edilməmişdirsa, göstərilən uçot siyaseti müddəələri təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

3.1. Maliyyə hesabatlarının tərtib olunmasının ümumi əsasları

Cəmiyyətin mühasibat uçotu Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun qaydada aparılmışdır. Bu maliyyə hesabatlarında, aktivlər və öhdəliklər faktiki xərelər üzrə qiymətləndirilmişdir. Maliyyə hesabatlarının MHBS-na uyğun tərtib edilməsi nəzərdə tutur ki, rəhbərlik əsas qiymət göstəricilərini müəyyənləşdirir. Rəhbərlikdən həmçinin tələb edilir ki, Cəmiyyətin uçot siyasetinin həyata keçirilməsi sahəsində peşəkar mülahizələr açıqlansın.

3.2. Valyutaların yenidən hesablanması/Funksional valyuta və hesabat valyutasi. Funksional valyuta maliyyə hesabatlarında maddələrin ölçülümləri üçün istifadə olunur. Bu müəssisənin yerli valyutası Azərbaycan Respublikası manatıdır (AZN).

Əməliyyatlar və qətlər. Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada əks etdirilir. Məzənnə fərqləri funksional valyutalardan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır və hər bir valyutanın müəyyən sayıda vahidlərinin müxtəlisf məzənnə kursunda digər valyutaya çevrilənən nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir.

Xarici valyuta məzənnələri.

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı valyuta məzənnələrinən istifadə etmişdir.

Valyutalar	31.12.2021	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2024
1 ABŞ dolları	1.7001 AZN	1.7000AZN	1.7001AZN	1.7001AZN
1 Avro	2.0431AZN	1.9468AZN	1.9035AZN	1.8644AZN

3.3. Binalar və avadanlıqlar (Ösas vəsaitlər): Ösas vəsaitlər ələ maddi aktivlərdir ki: Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir; Bir dövrdən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Ədalətli dəyər –yaxşı məlumatlandırılmış, razılığa gəlmİŞ və bir-birindən uslu olmayan tərəflər arasında ticari sövdələşmələrdə aktivin mübadilə edildiyi dəyərdir. Binalar üzrə ədalətli dəyər müştəqil kənar qiymətləndirici tərəfindən vaxtaşırı keçirilən (adətən üç ildən bir dəfədən az olmayıraq) qiymətləndirmə ilə müəyyənləşdirilir.

3.4. Amortizasiya Tərpaq üzrə amortizasiya ayırmaları hesablanmır. Digər əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya azalan qalıq dəyəri metoduna, yəni əsas vəsaitlərin faydalı istismar müddəti ərzində aşağıdakı illik amortizasiya dərəcələrini tətbiq etməklə, aktivlərin qalıq dəyərinə və ya yenidənqiymətləndirilmiş dəyərinə vurmaqla həyata keçirilir. Faydalı istismar müddəti və ya illik amortizasiya dərəcələri aşağıdakı qaydada müəyyən edilir:

Əhəmiyyətli uçot siyasetlərinin qısa məzmunu (dayamı) Kōhnəlmə. Kōhnəlmə bərabər aşima prinsipinə əsasən binalar və avadanlıqlara onları toxmin edilən faydalı xidmət müddəti ərzində aşağıdakı kimi nəzərdə tutulmuşdur

	İl	%
- binalar	40	7
- maşın və avadanlıqlar-	5	20
- mebel və təsərrüfat inventarlar	5	20
- nəqliyyat vasitələri	5	25
- digər avadanlıq	5	20

Aktivlərin ləğv edilmə dəyərinə və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövründə təshih edilir.

Əsas vasitələrin xaric olmasından mənşət və zərərlər bu əsas vasitələrin satışı ilə onların balans dəyərinin müqaişə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaric olmalardan mənşət və zərərlər, mənşət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.5. Qeyri-maddi aktivlər Qeyri-maddi aktivlər onların alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Müəyyən faydalı xidmət müddətinə malik olmaqla faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur.

3.6. Aktivlərin qiymətdən düşməsi Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərinin bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyəri olmamasını göstərirsa, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axımlarını eyniləşdirən qruplaşdırma qaydasında ən kiçik qruplara bölünürler.

İnvestisiyalar Cəmiyyət özünün investisiyalarını aşağıdakı şəkildə təsnifləşdirir: Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənşət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri; Bore vəsaitləri və debitor boreları; Investisiyalar; Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri.

Təsnifləşdirmə investisiyaların hansı məqsədə alınmasından asılıdır. Rəhbərlik investisiyaların təsnifləşdirilməsini onların ilkin tanınması zamanı müəyyən edir və hər bir hesabat tarixində onları yenidən nəzərdən keçirir.

a) Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənşət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri.

Bu kateqoriya iki alt kateqoriyaya bölünür: ticarət üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə akyivləri və ilkin tanınmış ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənşət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri. Maliyyə aktivləri bu kateqoriyaya o zaman aid edilir ki, onlar yaxın gələcəkdə satış üçün nəzərdə tutulmuşdur və onlar rəhbərlik tərəfindən belə ifadə edilmişdir.

b) Bore vəsaitləri və debitor boreları. Bore vəsaitləri və debitor boreları təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödəmə müddəti olan və aktiv bazarda qiyməti təyin edilməyən (kotirovka olunmayan) qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar o vaxt yaranırlar ki, Cəmiyyət debitor borelarının satılması niyyəti olmadan pul vəsaitlərini, malları və xidmətləri birbaşa debitora təqdim edir. Belə bore vəsaitləri və debitor boreları dövriyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilir və qısamüddəlli aktivlərə aid edilirlər (əgər ödəmə müddəti mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətdən artıq deyildirsə). Bore vəsaitləri və debitor boreları mühasibat balansında “Debitor boreları” maddəsinin tərkibində əks etdirilmişdir.

c) Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar.

Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar təsbit edilmiş ödəmə müddəti olan elə qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir ki, onlara məkünasibətdə ödəniş müddətinin çatmasına qədər Cəmiyyətin onları saxlamağa qəti niyyəti və imkanı vardır. Hesabat dövründə Cəmiyyətin bu kateqoriya üzrə heç bir investisiyasi olmamışdır.

d) Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri bu kateqoriyada nəzərdə tutulmuş və ya digər kateqoriyalarda təsnifləşdirilməmiş qeyri-törəmə maliyyə alətləridir. Əgər rəhbərliyin bu aktivləri mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətə satmaq niyyəti yoxdursa, onlar qeyri-dövriyyə aktivlərinə aid edilirlər və uzunmüddətli aktivlərin tərkibində əks etdirilirlər.

3.8. Ehtiyatlar Ehtiyatlar faktiki maya dəyərində əks etdirilir. Maya dəyərinə material xərcləri, istehsal işçilərinin əmək haqqı xərcləri, sair birbaşa xərclər, həmçinin inzibati xərclərin müvafiq hissəsi daxil edilir.

Ehtiyatların dəyərinə, bu xammal və material ehtiyatlarının əldə edilməsi ilə bağlı olan və müvafiq pul axınının hedeqinqləşdirilməsi alətləri üzrə mənşət və zərərlər hesabından keçirilmiş zərərlər daxil edilir.

3.9. Alıcılar və sifarişçilərin debtor bortları Alıcılar və sifarişçilərlə hesablaşmalar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır. Ehtiyatların (rezervlərin) yaradılması və ya dəyişməsi mənşət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

-3.10. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nəğd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cüzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nəğd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir.

3.11. Səhmdar kapital Səhmlər (paylar) kapital kimi təsnifləşdirilir.

3.12. Kreditlər və bortlar Kreditlər və bortlar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır.

3.13. Mənşət vergisi Mənşət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında balans tarixinə Aazərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənşət vergisi xərci cari və taxirəsalınmış mənşət vergisindən ibarət olub, mənşət və zərər hesabatında qeydə alınır. Cari mənşət vergisi, cari və ya əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə eəlb edilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzəşdiriləcək) məbləği təşkil edir. Vergiyə eəlb edilən mənşət və ya zərər, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi böyənnamələrinin təqdim edilməsindən əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənşət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

3.14. Qarşılık xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər) Ətraf mühitin bərpa olunmasına, restrukturizasiyaya və möhkəmə çəkişmələrinin ehtiyatlar (rezervlər) o zaman yaradılır ki; Cəmiyyət keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisələr nəticəsində hər hansı hüquqi öhdəliklər daşıyır və ya könüllü surətdə öz üzərinə əhəmənəvi öhdəliklər qəbul etmişdir; Ehtimallar vardır ki, bu öhdəliklərin sahmana salınması üçün pul vəsaitlərinin axımı labüddür:

-3.15. Gəlirin tanınması Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

(a) **Satış, iş və xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər** Satışdan (iş və xidmətlərin göstərilməsindən) gəlirlər o hesabat dövründə aid edilir ki, bu satış (iş və xidmətlər) həyata keçirilmişdir və satış (iş və xidmət) üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılmaası dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcmənin sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndir

(b) **Faiz gəlirləri** Faiz gəlirləri faktiki əldə edildiyi dövrdə gəlir kimi tanınır.

(c) **Dividend gəlirləri** Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki, səhmdarların mənşət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur.

-3.16. Maliyyə icarə Mülkiyyət hüququndan irəli gələn risklərin və səmərələrin əhəmiyyətli hissəsinin icarəyə verəndə qalması hallarındaki icarə, əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Əməliyyat icarəsi müqaviləsi üzrə ödənişlər bütün icarə müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə, mənşət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

3.17. Dividendlərin verilməsi Cəmiyyətin divident hesablanmasıdır.

4. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi:

Maliyyə risklərinin faktorları Cəmiyyətin fəaliyyəti bir sıra maliyyə risklərinə meyllidir: bazar riski (valyuta riskləri, faiz dərəcələrinin dəyişməsinin ədalətli dəyərə təsir riski və qiymət riski daxil olmaqla); kredit riski, likvidlik riski və faiz dərəcələrinin dəyişməsinin pul vəsaitləri axımına təsiri riski Cəmiyyət müəyyən risklərin hedeqinqləşdirilməsi üçün tərəmə maliyyə alətlərindən istifadə edir.

5. Uçot siyasətində dəyişiriklərin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri.

Cari ildə uçot siyasətindəyeni stantlara keçidlə əlaqədar dəyişiriklik edilmişdir. Keçid azqiyəmtli və tezköhnələn əşyalar kimi təsnifləşdirilən aktivlər ehtiyatlar kimi yenidən təsnifləşdirilir.

Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daxila çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktive öhdəliklərin balans dəyərinə əhəmiyyətli güzəştərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılardır:

5.1. Müştəri debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə zərərlər Gölöçək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və müləhizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındaki hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

5.2. Binaların yenidən qiymətləndirilməsi Hər bir balans tarixində Cəmiyyətin binalarının ədalətli dəyərinin balans hesabatında əks etdirilməsi məqsədilə, rəhbərlik binaların yenidənqiymətləndirilməsi üzrə əsas əldə etmək məqsədilə müstəqil qiymətləndirmə hesabatının tələb olunduğunu müəyyən etmək üçün peşəkar müləhizələr irəli sürür.

5.3. Vergi qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikasının vergi, sosial siğorta, Valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərhlərə məruz qalır.

	2023	2024
6. Əsas əməliyyat gəliri	4566409.97	3606558.00
7. Cəmi xərclər (Satışın maya dəyəridə)	-3225651.13	-2734148.47
O, cümlədən xərclərin açıqlanması :		
İstifadə edilmiş material ehtiyatları	1767258.27	1127331.00
İşçi heyvəti üzrə əmək haqqı xərcləri	274427.61	278386.00
DSMF	52026.00	51146.00
Amortizasiya xərclər	421862.11	399373.47
Cəmi- - Sair xərcləri	601978.35	601978.35
Gəlirlərdən çıxılan cəmi vergilər	108098.79	104014.00
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər) cəmi	1340758.84	872409.53
8. Mənfəət vergisi		
Mənfəət vergisi cəmi	268151.77	174481.91
Hesabat dövrü bələşdürülməmiş mənfəət	1072607.07	1072607.07

9. Torpaq, tikili və avadanlıqlar: (Balans dəyərlər)

Torpaq,tikili və avadanlıqların məbləği	Binalar və tikililər	Məşin və avadan	Nəqliyyat vəstələri	Digər	Cəmi
01.01.2024-cü il qəliq dəyərlər	4770780.54	2888631.16	1256.47	1157.67	7661825.84
Daxil olma 2024-cü il	0	0	0	0	0
Xaric olma 2024-cü il	-5674.00	-961.00	-1011.00	-97.00	-7743.00
Amortizasiya 2024-cü il	-159966.00	-231265.00	-245.47	-155.00	-391631.47
01.01.2025-ci il qəliq dəyərlər	4605140.54	2656405.16	0.00	905.67	7262451.37

AKTİVLƏR

10. Əsas vəsaitləri və onların ekvivalentlər Qeyri-maddi akti	2023	2024
Torpaq, tikili və avadanlıqlar qəliq dəyərlər	7661825.84	7262451.37
Səhmlər və maliyyə qoyuluşları	8026754.00	8026754.00

11. Ehtiyatlar

12. Sair qisamüddətli aktivlər

Debitor boreləri cəmi		
Sair debitorlar	1771838.18	762511.00

Vergi və digər məcburi ödəniş öhdəlikləri

Vergilər üzrə öhdəliklər	62518.99	123029.99
	17507.39	130784.39

13. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Digər aktivlər	6038888.60	6708520.25
	23579333.00	23014051.00

AKTİVLƏR CƏMI

PASSİVLƏR

14. Ödənilmiş nizamnamə kapitalı	22300000	22300000
Kreditorlar borelar		
Uzunmüddətli kredit borelar	42000	42001.00
15. Sair kredit borelar	1030201.	0
-Digər öhdəliklər	50670.00	50670.00
Hesabat dövründə xalis mənsəb	1186662.00	621380.00
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR CƏMI	23579333.00	23014051.00

MHBS və Azərbaycan Respublikasının vergi qanunvericiliyi arasındaki fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənsəb vergisinin hesablanması çərçivəsində aktiv və passivlərin balans dəyəri arasında müvəqqəti zaman fərqləri əmələ gəlir. Bu müvəqqəti zaman fərqləri üzrə dövriyyələrin vergi təsiri cari ilin sonuna mövcud olmuş mənsəb vergisi dərəcəsində 20% (2024-cü ildə də-20%) qeydə alınırlar.

16. Səhm (pay) üzrə mənsəb –Cəmiyyətin səhmdarlarına dividend hesablanmasıdır.

17. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar. Həzirki maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla eyni qrupun nəzarəti altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat şəhəri ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edərkən ona təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındaki münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi formaasına deyil, iqtisadi məzmununa diqqət yetirilir.

18. Risklərin idarə edilməsi. Cəmiyyət daxilində risklərin idarə edilməsi funksiyası maliyyə riskləri (kredit riski, bazar riski, coğrafi risklər, valyuta riski, likvidilik riski və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi funksiyasının əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd, bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski. Cəmiyyətin kredit riski konsentrasiyası üçün potensial müzakirə mövzusu olan maliyyə aktivləri pul və debitor borelarından ibarətdir.

Bazar riski. Cəmiyyət bazardaki ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan faiz, valyuta və pay alətləri üzrə açıq mövqelər ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda müəyyən edilmiş limitdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısı alınır. Qəbul edilmiş normalar ilə uzunmüddətli boreların bazar dəyəri onların daşınan dəyərləri ilə dəyişə bilər.

Faiz dərəcəsi riski. Cəmiyyətin bir çox boreları təyin olunmuş maraqla ifadə edir. Bu borelarla əlaqəli maraqlar xərələri siğortalanmamışdır. Rəhbərlik inanır ki, maraqlarının daimi olmamasından irəli gələn bazar qiymətlərinə dəyişikliklər əhəmiyyətli xarakter daşıdır.

19. Hesabat tarixindən sonra baş vermiş hadisələr.

Hesabat tarixindən sonra maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir edəcək hadisələr baş verməmişdir. "Bakı Fəhləsi Maşınçayırma zavodu" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətin 31 dekabr 2024-cü il tarixinə bitən il üzrə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitən il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli hallarda düzgün və Beynəlxalq Maliyyə Hesabati Standartlarına uyğun əks etdirir. Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının 22 dekabr 2021-ci il tarixli SA/065 sayılı İcazə qeydiyyatı ilə şəhərən sərbəst auditor Vəli Oruc oğlu Bayramov əsas mühasibat uçotu prinsiplərinin icmalindan və digər izahlı qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmış və 21 aprel 2025-ci il tarixində izahlı qeydlər tərtib etmişdir.

Azərbaycan Respublikası Auditof
Sərbəst auditor

Veli Oruc oğlu Bayramov